

Sygn. akt VII U 1956/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w VII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: **SSR del. do SO Jarosław Matuszczak**

Protokolant: ref. staż. Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2016 r. w Gdańsku,

na rozprawie,

sprawy z odwołania **Z. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 maja 2015 r, znak (...)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.**

o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. K. prawo do emerytury począwszy od dnia 18 września 2015 r.,

II. nie stwierdza odpowiedzialności pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1956/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycia przedmiotowego świadczenia, tj. nielegitymowanie się przez wnioskodawcę 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że organ nie uznał świadectwa pacy w warunkach szczególnych z dnia 14 września 2015 r. z zakładu pracy M. G., gdyż brak w nimi wskazania rodzaju pracy wykonywanej zgodnego z rozporządzeniem Rady Ministrów z 07 lutego 1983 r., ponadto nie uwzględniono okresu zatrudnienia na podstawie przedłożonej w dniu 17 września 2015 r. dokumentacji osobowej z zakładu (...) S.A. G., gdyż nie można na ich podstawie ustalić rodzaju wykonywanej pracy, a zajmowane stanowisko nie wskazuje na pracę w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczony wskazał, iż w obu nieuznanych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych jako monter urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Jak wyjaśnił Zakład Ubezpieczeń Społecznych, do okresów pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w Firmie (...) sp. z o.o. w G. od 01 lipca 1991 r. do 14 lutego 1992 r. oraz od dnia 01 czerwca 1994 r. do 22 sierpnia 1995 r., albowiem przedłożone przez ubezpieczonego z tych okresów świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych nie spełnia warunków formalnych tj. nie wskazano w nim rodzaju wykonywanej pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., albowiem podane w nim stanowisko „monter konstrukcji stalowych” nie jest wymienione w podanej jednostce redakcyjnej zarządzenia resorowego, natomiast złożona do akt kserokopia dokumentacji nie daje podstaw do ustalenia rodzaju wykonywanej pracy.

Nadto, organ wskazał, iż do okresów prac w warunkach szczególnych nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia w (...) S.A. w upadłości z/s w G. od 19 listopada 1982 r. do 30 czerwca 1991 r. oraz od 02 marca 1992 r. do 31 maja 1994 r., albowiem przedłożone świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych również nie spełnia wymogów formalnych, tj. nie wskazano w nim rodzaju wykonywanej pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r., albowiem podane w nim stanowisko „monter konstrukcji stalowych” nie jest wymienione w podanej jednostce redakcyjnej zarządzenia resorowego, natomiast kolejne świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 14 września 2015 r. również nie zawiera danych dotyczący rodzaju wykonywanej pracy zgodnie z rozporządzeniem z 07 lutego 1983 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. K., urodzony w dniu (...), w dniu 17 sierpnia 2015 r. złożył w organie rentowym wnioski o prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Odwołujący się 60 rok życia ukończył w dniu 18 września 2015 r. i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił dokładnie 25 lat okresów składowych i nieskładkowych.

Wnioskodawca nie wykazał legitymowania się żadnym stażem pracy w szczególnych warunkach.

W związku z powyższym, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 28 września 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycia przedmiotowego świadczenia tj. nielegitymowanie się przez wnioskodawcę 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, nadto: akta rentowe: wnioski ubezpieczonego o emeryturę- k. 1-6, decyzja pozwanego z dnia 28 września 2015 r. – k. 56.

W okresie od 01 grudnia 1978 r. do 30 czerwca 1991 r. oraz od 02 marca 1992 r. do 31 maja 1994 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w przedsiębiorstwie w (...) S.A. w upadłości z/s w G. na stanowisku monter a i montera konstrukcji stalowych.

Ubezpieczony od początku zatrudnienia miał uprawnienia do wykonywania prac na wysokościach, w związku z czym od początku wykonywał pracę montera na wysokościach. Prace były wykonywane z reguły na wysokości 10-30 metrów. Ubezpieczony zajmował się montowaniem konstrukcji stalowych, co polegało na cięciu palnikiem gazowym lub spawaniu – spawał belki montażowe, połączone wstępnie śrubami, zbiorniki, montował elementy stalowe. Ubezpieczony pracował przy budowie hal, zbiorników, kominów i estakad, m.in. przy budowie Zakładu (...) w K.

Ubezpieczony pracował w brygadzie, wspólnie z J. S. i J. W. (1) w pełnym wymiarze czasu pracy, często po 12 godzin dziennie, czasem też w soboty i niedziele. Prace na wysokościach były wykonywane przez niego w zasadzie przez całą dniówkę, prace „na ziemi” zdarzały się sporadycznie. Najczęściej ubezpieczony schodził z wysokości jedynie w celu spożycia posiłku.

Z. K. był kierowany przez zatrudniające go przedsiębiorstwo do prac na budowach eksportowych (L., I., N.), gdzie wykonywał tego samego rodzaju prace montera, z racji jego kwalifikacji zawsze na wysokościach.

Pracodawca w dniu 30 lipca 2003 r. wystawił skarżącemu dwa świadectwa wykonywania prac w szczególnych obejmujący okres zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie. W przywołanym powyżej dokumentach wskazano, że w okresie od 19 listopada 1982 r. do 30 czerwca 1991 r. oraz 02 marca 1992 r. do 31 maja 1994 r. odwołujący się stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku montera konstrukcji stalowych wymienionych pod poz. 5 działu V wykazu A Załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w sprawie wyboru stanowiska pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez MB i PMB, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i rentowy (Dz.U.MBiPMB nr 3 poz. 6, Rozporządzenie Rady Ministrów z 07.02.1983 r. Dz.U. nr 8 poz. 43) .

Dowód:

- **akta rentowe: świadectwa pracy – k. 5 i 7 (plik kapitałowy), świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych – k. 17 i 18,**
- **akta sprawy: akta osobowe skarżącego i dokumentacja płacowa – 2 koperty (charakterystyka zawodowa pracownika, opinia z 10.07.1981 r., zaświadczenie z 09.07.1981 r., wniosek o zakwalifikowanie pracownika na wyjazd za granicę – na budowę eksportową z 10.07.1981 r., delegacje do pracy na budowie eksportowej w Libii i Iraku), zeznania świadków J. S. i J. W. (1) – protokół skrócony k. 24-26, protokół elektroniczny k. 28, zeznania ubezpieczonego – protokół skrócony k. 26, protokół elektroniczny k. 28,**

W okresie od 01 lipca 1991 r. do 14 lutego 1992 r. oraz od 01 czerwca 1994 r. do 22 sierpnia 1995 r. wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Firmie (...) sp. z o.o. w G. na stanowisku montera.

Ubezpieczony również przez cały okres zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie wykonywał prace montera konstrukcji stalowych na wysokościach. Charakter tego zatrudnienia nie różnił się od pracy wykonywanej w (...), albowiem prace te również były wykonywane na wysokościach 10-30 metrów. Ubezpieczony wykonywał taką samą pracę co u poprzedniego pracodawcy. Wówczas ubezpieczony również niejednokrotnie pracował w ponadnormatywnym czasie pracy i w zasadzie nie wykonywał żadnych prac na ziemi

Pracodawca w dniu 14 września 2015 r. wystawił skarżącemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych obejmujący okres zatrudnienia we wskazanym powyżej przedsiębiorstwie. W przywołanym powyżej dokumentach wskazano, że w całym okresie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie ubezpieczony stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokościach wymienionych pod poz. 5 pkt 1 działu V wykazu A Załącznika nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w sprawie wyboru stanowiska pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez MB i PMB, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i rentowy (Dz.U.MBiPMB nr 3 poz. 6, Rozporządzenie Rady Ministrów z 07.02.1983 r. Dz.U. nr 8 poz. 43) .

Dowód:

- **akta rentowe: świadectwa pracy – k. 6 i 8 (plik kapitałowy), świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych – k. 30,**
- **akta sprawy: zeznania świadka J. W. (1) – protokół skrócony k. 25-26, protokół elektroniczny k. 28, zeznania ubezpieczonego – protokół skrócony k. 26, protokół elektroniczny k. 28,**

Sąd zważył co następuje:

I. Ocena dowodów:

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się na dokumentacji znajdującej się w aktach rentowych oraz w aktach sprawy, uznając ją za wiarygodny dowód w sprawie.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na dokumentach z akt osobowych i dokumentacji płacowej znajdujących się w aktach sprawy, która prawdziwość oraz autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Sąd również co do zasady nie znalazł podstaw by podważyć jej wiarygodność z urzędu. Wyjątkiem było świadectwo pracy w warunkach szczególnych wystawione przez pracodawcę (...) S.A. w upadłości w dniu 30 lipca 2003, któremu sąd nie dał wiary w części w jakiej wyłączało okresy pracy ubezpieczonego z prac w szczególnych warunkach. Z zeznań świadków i co ważniejsze, z dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego, wynikało bowiem, że przez cały okres zatrudnienia w tym zakładzie pracy, wykonywał prace montera na wysokościach.

Orzekając w przedmiotowej sprawie Sąd oparł się ponadto na zeznaniach świadków, współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia, jak również samego odwołującego się, którzy precyzyjnie wyjaśnili na czym polegała istota pracy świadczonej przez ubezpieczonego w obu zakładach pracy. Zeznania świadków i skarżącego, Sąd ocenił jako spójne, spontaniczne oraz przekonywujące, nadto korespondujące z treścią dokumentów znajdujących się w aktach sprawy- z uwagi na powyższe w całej rozciągłości zasługiwały na walor wiarygodności.

II. Prawna podstawa rozstrzygnięcia:

Odwołanie ubezpieczonego jako zasadne zasługuje na uwzględnienie

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, że stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2015, 748 j. t.) zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Należy także zaznaczyć, iż dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik,

który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale V (W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod poz. 5 wskazano prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości.

Ponadto w przepisach branżowych tj. w załączniku nr 1, wykaz A, do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty w dziale V (Prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości) pod poz. 5 punkt 1 wymieniono montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości.

Dodatkowo wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie w postępowaniu przed sądem, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 r. udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze przekraczającym 25 lat, nie jest członkiem OFE, a w dniu 18 września 2015 r. ukończył wymagany prawem wiek 60 lat.

Wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego prowadzi do uznania, że skarżący spełnił również przesłankę legitymowania się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Umożliwia bowiem zakwalifikowanie pracy świadczonej przez ubezpieczonego w spornych okresach tj. 01 grudnia 1978 r. do 30 czerwca 1991 r. oraz od 02 marca 1992 r. do 31 maja 1994 r. w (...) S.A. w upadłości w G. (również w okresach pracy na budowach eksportowych, gdzie ubezpieczony wykonywał dokładnie te same czynności, co w trakcie pracy w kraju) oraz w okresie od 01 lipca 1991 r. do 14 lutego 1992 r. oraz od 01 czerwca 1994 r. do 22 sierpnia 1995 r. w Firmie (...) sp. z o.o. w G. jako wykonywanej w szczególnych warunkach

Nie budzi wątpliwości, iż ubezpieczony we wszystkich spornych okresach wykonywał czynności montera tylko i wyłącznie na wysokościach rzędu 10-30 metrów. Praca ubezpieczonego polegała na cięciu metalowych elementów palnikiem gazowym lub ich spawaniu oraz montowaniu na obiektach na dużej wysokości (hale, zbiornik, kominy). Prace montera na wysokościach ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jednocześnie pokreślić należy, iż Sąd przyjął, zgodnie ze stanowiskiem ubezpieczonego, a wbrew treści świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę (...) S.A. w upadłości w dniu 30 lipca 2003 r.

(k. 17 akt ZUS), że ubezpieczony prace montera konstrukcji stalowych na wysokościach wykonywał przez cały okres zatrudnienia tj. już od 01 grudnia 1978 r., a nie jak wskazał pracodawca dopiero od 19 listopada 1982 r., albowiem po pierwsze ubezpieczony zeznał, iż pracodawca od początku wymagał od niego posiadania stosownych uprawnień do prac na wysokościach, po drugie analiza akt osobowych nie dawała, w ocenie Sądu, podstaw do stwierdzenia, iż po dniu 19 listopada 1982 r. zakres czynności ubezpieczonego lub charakter zatrudnienia ubezpieczonego uległ jakimkolwiek zmianom. Wręcz przeciwnie - z dokumentów zawartych w aktach osobowych wynika, że ubezpieczony przez cały okres zatrudnienia tj. od 1978 r. wykonywał prace montera konstrukcji stalowych (zob. charakterystyka zawodowa pracownika w aktach osobowych). Powyższe znalazło potwierdzenie w zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków, którzy zeznali, że ubezpieczony przez cały okres pracował na wysokościach, podkreślając, że umiejętności, jakie posiadał (w szczególności w zakresie spawania) były wykorzystywane przy pracach wymagających większej odpowiedzialności, za jakie uważano prace na wysokościach.

Tym samym wynik przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego dostarczył uzasadnionych podstaw do uznania, że w okresach od 01 grudnia 1978 r. do 30 czerwca 1991 r. oraz od 02 marca 1992 r. do 31 maja 1994 r. w (...) S.A. w upadłości w G., jak również w okresie od 01 lipca 1991 r. do 14 lutego 1992 r. oraz od 01 czerwca 1994 r. do 22 sierpnia 1995 r. w Firmie (...) sp. z o.o. w G. odwołujący się świadczył prace określoną pod poz. 5 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia jak również pod poz. 5 pkt 1 działu V wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanych powyżej przepisów branżowych.

Powyższe sprawia, że ubezpieczony legitymuje się ponad 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Tym samym spełnił ostatnią przesłankę niezbędną do nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i na podstawie przywołanego art. 184 ustawy emerytalnej zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 18 września 2015 r. (tj. od dnia ukończenia przez wnioskodawcę 60 lat), o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Ponadto, w punkcie II wyroku, działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, że dopiero wynik przeprowadzonego postępowania sądowego (złożone dokumenty, zeznania świadków i ubezpieczonego) pozwolił na poczynienie wiążących ustaleń w przedmiocie charakteru pracy jaką wnioskodawca wykonywał w trakcie zakwestionowanego przez organ rentowy okresu zatrudnienia.